КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

ЗП 1. Методологія і організація наукових досліджень

2026 - 2027 навчальний рік

Викладач	Зубов Вадим Олексійович, доктор філософських наук, професор
Контактний телефон	+380506882335
Ідентифікатор та код доступу (Zoom / Google Meet)	772-306-9146, код доступу 6KV5T5
E-mail:	zubov15021967@gmail.com
Сторінка курсу на сайті підтримки навчальних програм КПУ	http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/course/view.php?id=750
Консультації	Консультації проводяться в дистанційному режимі за попереднім погодженням із викладачем через месенджери або електронну пошту

ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)	
Галузь знань	J Транспорт та послуги	
Спеціальність	J3 Туризм та рекреація	
Освітня програма	Туризм і рекреація	
Форма навчання	Очна (денна), заочна	
Мова викладання	Українська	
Курс (рік навчання), семестр	Курс 1, семестр 1	
Цикл підготовки	Загальної підготовки	
Статус дисципліни	Обов’язкова	
Обсяг дисципліни	Кількість кредитів ECTS	3
	Загальна кількість годин	90
	Аудиторних годин	32
	Лекції	16
	Практичні	16
	Самостійна робота	58
Форма контролю	Залік	
Попередні компоненти (Пререквізити)	-	
Паралельні та подальші компоненти (Постреквізити)	Паралельний компонент: ПП 5 Інноваційні технології в туризмі та рекреації (курсова робота); Подальші компоненти: П 2 Переддипломна практика; А 1 Підготовка та захист кваліфікаційної роботи	

МЕТА, ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни

Формування у здобувачів вищої освіти цілісної системи знань про методологію, методи та організацію наукових досліджень у сфері туризму і рекреації, набуття практичних навичок самостійного проведення наукового пошуку, аналізу та оформлення його результатів, що є необхідною умовою для підготовки та успішного захисту кваліфікаційної роботи магістра.

Завдання навчальної дисципліни:

- засвоєння сутності науки як системи знань, форм і методів наукового пізнання;
- опанування методологічних засад та логіки проведення наукових досліджень у туризмознавстві;
- набуття навичок інформаційного пошуку, роботи з науковими джерелами та застосування сучасних цифрових інструментів для обробки даних;
- формування вмінь структурування наукового тексту, оформлення результатів дослідження та їх публічної презентації з дотриманням принципів академічної доброчесності.

У результаті вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти повинні знати:

- основні поняття, категорії та принципи методології наукових досліджень;
- класифікацію методів наукового пізнання та специфіку їх застосування у сфері туризму і рекреації;
- вимоги до структури, змісту та оформлення кваліфікаційних робіт магістра;
- правила академічної доброчесності та методи уникнення плагіату.

Після вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти повинні вміти:

- обґрунтовувати актуальність теми дослідження, формулювати мету, завдання та гіпотезу;
- розробляти програму та методику наукового дослідження;
- застосовувати сучасні цифрові технології для збору, систематизації та аналізу інформації;
- узагальнювати результати дослідження, формулювати висновки та презентувати їх у наукових публікаціях і доповідях.

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Інтегральна компетентність

Здатність розв’язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері туризму і рекреації.

Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність до організації, планування, прогнозування результатів діяльності.
ЗК 5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
ЗК 6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 1. Здатність застосовувати у професійній діяльності категорійно-термінологічний апарат, концепції, методи та інструментарій системи наук, що формують науковий базис туризму та рекреації.

СК 2. Здатність планувати і виконувати наукові та/або прикладні дослідження у сфері туризму та рекреації.

СК 5. Здатність оперувати інструментами збору, обробки інформації, аналізувати та управляти туристичною інформацією.

Програмні результати навчання

РН 1. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки, критичне осмислення проблем у сфері туризму та рекреації і на межі галузей знань.

РН 2. Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур у сфері туризму і рекреації.

РН 3. Застосовувати сучасні цифрові технології, методи та інструменти дослідницької та інноваційної діяльності для розв'язання складних задач у сфері туризму та рекреації.

РН 5. Здійснювати комплексний аналіз і оцінювання функціонування туристичного ринку різних ієрархічних рівнів, прогнозувати тенденції його розвитку.

РН 11. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення професійних проблем, презентації результатів досліджень та проєктів у сфері туризму і рекреації.

РН 15. Розробляти й обґрунтовувати туристичні продукти з урахуванням ресурсного потенціалу території та ринкового попиту й оцінювати їх відповідність принципам сталого розвитку.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ НАУКОВОГО ПІЗНАННЯ

Тема 1. Наука як система знань і вид діяльності. Специфіка наукового дослідження у туризмі та рекреації.

Тема 2. Методологія та методи наукового дослідження: сутність, рівні, класифікація.

Тема 3. Організація науково-дослідницької роботи. Вибір теми, обґрунтування актуальності, формулювання наукового апарату дослідження (на прикладі актуальної туристичної чи рекреаційної проблеми).

Тема 4. Інформаційне забезпечення наукових досліджень. Робота з науковими джерелами та базами даних.

РОЗДІЛ 2. ПРАКТИКА ПРОВЕДЕННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ

Тема 5. Емпіричні методи дослідження в туризмі: соціологічні опитування, спостереження, експертні оцінки. Розробка інструментарію для дослідження туристичного попиту та переваг споживачів.

Тема 6. Систематизація, обробка та аналіз наукової інформації. Застосування цифрових технологій та статистичних методів для аналізу даних про туристичні ресурси, ринкові тенденції та попит.

Тема 7. Структура та вимоги до оформлення кваліфікаційної роботи магістра. Академічне письмо.

Тема 8. Академічна доброчесність та запобігання плагіату в наукових дослідженнях.

Тема 9. Апробація та презентація результатів дослідження. Підготовка наукових публікацій та доповідей.

ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Контроль результатів навчання та рівня сформованості компетентностей здобувачів здійснюється на засадах прозорості та академічної доброчесності відповідно до Положення про критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Класичному приватному університеті. http://virtuni.education.zp.ua/info_cpu/node/5478

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються такі види контролю:

1. **Поточний контроль:** здійснюється протягом семестру під час лекційних та практичних занять, перевірки завдань самостійної роботи, виконання тестів на Віртуальній аудиторії КПУ. Включає оцінювання теоретичної підготовки (усні відповіді, участь у дискусіях, тести) та перевірку практичних навичок (виконання аналітичних завдань, розробка структурних елементів дослідження, підготовка оглядів).

2. **Семестровий (підсумковий) контроль:**

проводиться у формі **заліку** та передбачає зарахування результатів накопичувальної системи (за накопиченими балами протягом семестру за виконання завдань поточного контролю).

Особливість оцінювання: всі види контролю оцінюються викладачем за **100-бальною шкалою**.

Для оцінювання студентів використовується система накопичування балів. Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в КПУ» підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу та шкалу ECTS.

Загальний підсумковий бал за дисципліну (за 100-бальною шкалою) формується як середньозважена величина на основі всіх поточних і підсумкових оцінок здобувача, отриманих протягом семестру, з урахуванням питомої ваги кожного виду діяльності.

Підсумковий бал = $(B_1 \times k_1) + (B_2 \times k_2) + \ldots + (B_n \times k_n)$

де:

$B_1, B_2, B_3, \ldots, B_n$ – бали за виконання завдань поточного контролю на практичних (семінарських) заняттях, самостійної та індивідуальної роботи, виставлений за 100-бальною шкалою; $k_1, k_2, k_3, \ldots, k_n$ – вагові коефіцієнти відповідного виду контролю;

Сума вагових коефіцієнтів поточного та підсумкового контролю дорівнює 1

$$k_1 + k_2 + k_3 + \ldots + k_n = 1$$

Структура компонентів оцінювання та їх питома вага

Види навчальної діяльності здобувача	Шкала оцінювання завдання	Ваговий коеф.	Питома вага у загальній оцінці
Розділ 1. Теоретико-методологічні основи наукового пізнання			
Тема 1. Усні відповіді та участь у дискусії.	100	0,05	5
Тема 2. Виконання практичного завдання (класифікація методів).	100	0,05	5
Тема 3. Розробка наукового апарату дослідження (на прикладі туристичної проблематики) – індивідуальне завдання.	100	0,15	15
Тема 4. Проходження тесту у Віртуальній аудиторії.	100	0,05	5
Підсумковий тест за Розділом 1.	100	0,10	10
Розділ 2. Практика проведення та оформлення результатів дослідження			
Тема 5. Розбір практичних ситуацій (розроблення анкети/опитувальника для вивчення туристичного попиту).	100	0,10	10
Тема 6. Виконання завдання (аналіз даних про туристичні ресурси та ринок за допомогою цифрових інструментів).	100	0,10	10
Тема 7. Підготовка аналітичного огляду літератури.	100	0,10	10
Тема 8. Виконання тесту щодо норм академічної доброчесності.	100	0,05	5
Тема 9. Підготовка та презентація тез доповіді.	100	0,10	10
Підсумковий тест за Розділом 2	100	0,15	15
Разом	**100**	**1**	**100**
Додаткові досягнення з навчальної дисципліни (за наявністю) Результати науково-дослідної діяльності здобувача, зокрема за такі активності: – участь у предметних олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт з навчальної дисципліни; – участь у засіданнях наукових гуртків, зокрема в обговореннях у форматі круглих столів, присвячених актуальним темам з навчальної дисципліни; – публікації результатів досліджень у вигляді наукових статей, тез доповідей, а також виступи на наукових конференціях.	**До 10 балів**		

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

100-бальна система	шкала ЄКТС	Національна шкала	Характеристика вимог та критеріїв оцінювання
90–100	A	Зараховано	Здобувач демонструє глибокі системні знання методології науки, здатність критично мислити та генерувати нові наукові ідеї. Бездоганно та самостійно формулює науковий апарат дослідження (мету, завдання, гіпотезу), обґрунтовує вибір методів та розробляє програму дослідження. Вільно застосовує сучасні цифрові інструменти для аналізу даних, демонструє творчий підхід до структурування наукового тексту. Виявляє високий рівень автономності, самоорганізації та бездоганно дотримується норм академічної етики
82–89	B	Зараховано	Здобувач демонструє вільне володіння програмним матеріалом та науковою термінологією, здатність самостійно систематизувати наукові джерела та робити аргументовані висновки. Коректно розробляє дизайн дослідження, проте допускає окремі дрібні технічні неточності в оформленні бібліографії чи формулюванні окремих завдань, які не впливають на суть результату. Здатен самостійно виправляти ці неточності.
75–81	C	Зараховано	Здобувач демонструє достатній обсяг знань для розв’язання типових завдань з організації наукового пошуку та аналізу літератури. Здатен виокремити головну проблему дослідження, проте методологічний аналіз може бути недостатньо глибоким. Виконує завдання за запропонованим зразком (алгоритмом), але потребує уточнень викладача при переході до міждисциплінарних аспектів туризмознавства або складних статистичних методів.
67–74	D	Зараховано	Здобувач розуміє базові поняття методології, відтворює матеріал на репродуктивному рівні. Здатен скласти простий план дослідження за зразком, але помиляється в аргументації актуальності теми або логічних зв’язках між метою та завданнями. Відповіді загалом правильні, але недостатньо структуровані. Потребує постійної допомоги викладача для застосування теоретичних знань на практиці (наприклад, при обробці результатів опитування).
60–66	E	Зараховано	Здобувач володіє мінімально необхідним порогом знань (базові дефініції, загальне уявлення про наукові методи). Відповіді поверхові, знання фрагментарні, огляд літератури не відображає сучасного стану проблеми. Практичні завдання виконуються виключно за постійної допомоги викладача. Кількість помилок у розробці наукового апарату значна, але здобувач демонструє розуміння загальної суті наукового процесу.

100-бальна система	шкала ЄКТС	Національна шкала	Характеристика вимог та критеріїв оцінювання
35–59	FX	Не зараховано	Здобувач володіє лише частиною базових знань, проте їх недостатньо для зарахування дисципліни. Не здатний самостійно визначити методологічні засади свого дослідження або оформити аналітичний огляд. Допускає грубі помилки в термінології (наприклад, плутає об’єкт і предмет дослідження).
0–34	F	Не зараховано	Повна відсутність знань або ігнорування навчального плану. Відсутність виконаних практичних завдань, неявка на контрольні заходи. Виявлення грубих порушень академічної доброчесності під час підготовки проміжних завдань (плагіат, використання ШІ без належного цитування, замовлення робіт).

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: 100-БАЛЬНА, НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо термінів виконання завдань та перескладання	З огляду на безпекову ситуацію, повітряні тривоги та перебої з електропостачанням, освітній процес базується на принципах гнучкості та академічної підтримки. Усі завдання виконуються здобувачами в асинхронному режимі без застосування штрафних санкцій чи зниження балів за порушення первинних термінів, якщо затримка зумовлена об'єктивними обставинами непереборної сили. Здавання та перескладання пропущених завдань чи тем здійснюється у зручному для студента темпі протягом семестру за погодженням із викладачем без будь-яких обмежень.
Політика академічної доброчесності	Здобувачі освіти зобов'язані неухильно дотримуватись принципів академічної доброчесності під час виконання усіх видів навчальної, наукової та творчої діяльності. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання та академічне шахрайство. Здобувачам освіти забороняється вдаватися до будь-яких форм академічного шахрайства, зокрема: використовувати під час контрольних заходів заборонені матеріали або технічні засоби; посилатися на джерела, які не використовувались у роботі; здавати роботи з однаковим змістом, підготовлені різними особами. У разі встановлення порушення академічної доброчесності до здобувача освіти можуть бути застосовані такі заходи академічної відповідальності, як повторне проходження оцінювання (контрольна робота, екзамен, залік тощо), повторне вивчення відповідного освітнього компонента або відрахування з університету.
Політика щодо відвідування занять в умовах воєнного стану	Відвідування навчальних занять здобувачами вищої освіти є обов'язковим відповідно до затвердженого розкладу. *Організація освітнього процесу в умовах загрози та повітряних тривог* У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час проведення занять у режимі реального часу (Zoom / Google Meet) або перебування в приміщеннях Університету, проведення синхронного заняття негайно припиняється, а всі учасники освітнього процесу зобов'язані перейти до укриттів. Навчальне заняття, перерване через сигнал «Повітряна тривога» або яке не відбулося через її тривалість, автоматично переводиться в асинхронний режим. Відсутність здобувача освіти на синхронній конференції під час повітряної тривоги, відсутності електроенергії або зв'язку не є підставою для виставлення заборгованості чи зниження підсумкової оцінки, за умови опрацювання навчального матеріалу та виконання завдань в асинхронному режимі. *Застосування дистанційних технологій та форс-мажорних обставин* У разі переходу університету або його окремих структурних підрозділів на навчання із використанням дистанційних технологій через безпекову ситуацію чи інші форс-мажорні обставини, освітній процес регулюється *«Положенням про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти з використанням дистанційних технологій при обмежені або відсутності фізичного відвідування закладів освіти здобувачами з причин непереборної сили (природні катаклізми, заходи карантинного порядку та інші форс-мажорні обставини) в «Класичному приватному університеті».* Формат участі у дистанційних заняттях адаптується до поточних технічних можливостей та умов безпеки здобувачів і викладачів.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основна література:

1. Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень: навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
2. Колесников О. В. Основи наукових досліджень: навч. посіб. 2-ге вид., випр. та доп. Київ: ЦУЛ, 2011. 144 с.
3. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. Київ: Кондор, 2006. 206 с.
4. Мальська М., Паньків Н. Основи наукових досліджень : навчальний посібник. Львів : Видавництво Львівського національного університету імені Івана Франка, 2020. 226 с.
5. Юринець В. Є. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 178 с.

Допоміжна література:

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18
2. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 № 848-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19
3. Положення про академічну доброчесність у Класичному приватному університеті.
4. Booth W. C., Colomb G. G., Williams J. M. The Craft of Research. 4th ed. Chicago: University of Chicago Press, 2016. 336 p.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: https://nbuv.gov.ua/
2. Наукова періодика України (платформа Open Journal Systems). URL: https://journals.uran.ua/
3. База даних наукових публікацій Google Scholar. URL: https://scholar.google.com/
4. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL: https://mon.gov.ua/